

2007 YAŞAM MEMNUNİYETİ ANKETİNİN İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLER İLE ANALİZİ

Sevda GÜRSAKAL*
K. Burcu ÖNGEN**

Özet

Bu çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2007 yılında yapmış olduğu "Yaşam Memnuniyeti" anketi verilerinden faydalanılarak bireylerin yaşam memnuniyetleri araştırılmıştır. Çalışma bulguları doğrultusunda genel olarak yaşam memnuniyetinin hem cinsiyet hem de kırsal-kent ayrımına göre farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca kamu hizmetlerinden memnuniyet sorularına verilen cevapların kırsal-kent grup üyeliği ayrımının yapılması amacıyla diskriminant analizi kullanılmış ve analiz sonucunda doğru sınıflandırma yüzdesi %90 olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Memnuniyeti, Diskriminant Analizi, Çok Değişkenli analiz.

Abstract

In this study our aim is to investigate with Turkey Statistical Institute in 2007 as the "Life Satisfaction" by making use of survey data on individuals' life satisfaction. Working as a general life satisfaction, according to the findings and differences by gender and rural-urban divide that has emerged shows. Moreover, satisfaction of public service answers to questions of group membership of the urban-rural is the separation and analysis results used in the analysis Diskriminant percentage of correct classification were found to be 90%.

Key Words: Life Satisfaction, Discriminant Analysis, Multivariate Analysis.

* Araş. Gör.; Uludağ Üniversitesi, İ.İ.B.F., Ekonometri Bölümü.

** Araş. Gör.; Uludağ Üniversitesi, İ.İ.B.F., Ekonometri Bölümü.

1. GİRİŞ

“Yaşam memnuniyeti”, kişinin sürdürdüğü hayatı bir bütün olarak olumlu bir şekilde değerlendirmesi anlamında kullanılmaktadır. Literatürde genellikle “öznel veya beyan edilmiş mutluluk” ve “öznel refah” terimleri ile eş anlamlı kullanılmıştır. Yaşam memnuniyeti veya mutluluk, felsefe ve edebiyatın eski bir konusu olmakla beraber, bilimsel inceleme alanına, tanımlama ve ölçme sorunları dolayısıyla, ancak 20. yüzyılda girebilmiştir. Günümüzde bu konu, sosyoloji, psikoloji ve iktisat gibi sosyal bilimler ile tıp tarafından ele alınmaktadır (TÜİK, 2004).

Yaşam memnuniyetine ilişkin alan uygulamaları dünyada 1940’ların ikinci yarısında başlamıştır. Tanımlama ve ölçülebilirlik standartlarını nispeten koruyarak zaman serisi oluşturmuş çok sayıda ulusal ve bölgesel araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmaların en bilinenleri Amerika’nın “Genel Sosyal Araştırması” ve Avrupa Birliği’nin “Euro-barometre” araştırmasıdır. Ayrıca, çok sayıda ülkeyi içeren bir alan uygulaması olarak “Dünya Değer Araştırmasında” bu kapsamda sorular bulunmaktadır. (TÜİK, 2004)

Örneğin tüm dünya ülkeleri baz alınarak yapılan mutluluk ve memnuniyet araştırmalarında kişilere genel olarak mutluluk düzeylerini ifade etmek üzere 0 ile 10 arasında (0: Hiç Mutlu değil 10: Çok mutlu olmak üzere) değerlendirmeleri istenmiş ve verilen cevapların ortalamaları alınmıştır. Bu ortalamalara ilişkin tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Ükelere Göre Ortalama Mutluluk Düzeyi

Ülkeler	Ortalama Mutluluk Düzeyi	Ülkeler	Ortalama Mutluluk Düzeyi	Ülkeler	Ortalama Mutluluk Düzeyi	Ülkeler	Ortalama Mutluluk Düzeyi
Ukrayna	5.56	Türkiye	6.57	İngiltere	7.54	İsveç	7.88
Rusya	5.89	Yunanistan	6.80	Avusturya	7.59	Norveç	7.93
Romanya	6.16	Polonya	6.97	İspanya	7.64	Finlandiya	8
Macaristan	6.24	Almanya	7.07	Belçika	7.67	İsviçre	8.11
İtalya	6.50	Fransa	7.26	Lüksemburg	7.75	Danimarka	8.32
Portekiz	6.55	İsrail	7.29	Hollanda	7.79	İzlanda	8.47

Kaynak: World Database of Happiness

Yukarıdaki tablo ayrıca bir dünya haritasında da gösterilmiştir. Bu haritadan Türkiye’nin de bulunduğu bir bölüm alınmış ve aşağıda gösterilmiştir. Haritada açık renkten koyu renge doğru mutluluk düzeyleri de artmaktadır. Bu renk dağılımından da anlaşılacağı gibi İsveç, Norveç ve Finlandiya mutluluk düzeyleri en yüksek olan ülkelerdir. En mutsuz ülke ise en açık renkle gösterilen Rusya olarak görülmektedir. Türkiyede ise

mutluluk düzeyine göre yapılan puanlamada yaklaşık ortalama mutluluk düzeyi 5.5-6.5 arasında çıkmıştır.

Şekil 1.

*Ortalama Mutluluk Düzeyi Haritası
(Kaynak: World Database of Happiness)*

Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nın amacı, Türkiye'deki bireylerin genel mutluluk düzeyine ilişkin algısını, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bunların zaman içindeki değişimini takip etmektir. Yaşam memnuniyeti araştırması 2003 yılından itibaren her yıl düzenli olarak yapılmaktadır. Araştırma sonuçları Türkiye, kent ve kırsal ayrımında verilmektedir.

Hanehalkının işgücü, gelir, tüketim ve yoksulluk yapısı, hane halkının refah ve mutluluk düzeyi hakkında büyük resmin görülebilmesini kolaylaştırmaktadır. Hanehalkının, içinde bulunduğu mevcut yapı ve bu yapıdaki değişim hakkında kendi öz değerlendirmesinin ne olduğu, yine TÜİK tarafından 2003 yılından beri yapılmakta olan "Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları"ndan elde edilebilmektedir.

Yaşam memnuniyeti araştırma sonuçlarına göre, 2003–2007 döneminde, hanehalkının sahip olduğu gelir seviyesinden ve gelirleri ile ihtiyaçlarını karşılama gücünden duyduğu memnuniyet seviyesinde sınırlı bir iyileşme gözlenmiştir. Buna karşılık, işsizlik ve yoksulluğun etkisiyle, düzenli ayni-nakdi yardım alan ve yardım yapan hane oranlarında çok belirgin artışlar gözlenmektedir. Hanehalkının aldığı yardımların temel kaynağının akraba-komşu dayanışması olduğu görülmekle birlikte, belediyeler ve valilikler kanalıyla yapılan yakacak, kira ve yiyecek yardımları belirgin bir ivme kazanmıştır.

Kır-kent ayrımına göre belediye hizmetlerinden memnuniyet 2004 yılında %42,63 iken 2007 yılında %50,10 olarak görülmektedir. Bu durum genel olarak belediye hizmetlerinin kır ve kentte yaşayan kişilere yapılan hizmetin olumlu bir yönde arttığını göstermektedir. Ayrıca kişilere ekonomik durumla ilgili beklentileri sorulduğunda 2003 yılında %43,21'i iyi olacak cevabını verirken, 2007 de ise bu yüzde 28,53 'e düşmüştür. Bu durum Yaşam Memnuniyeti çalışmasının bireylerin şu anki ekonomik duruma bakışlarını doğru olarak yansıtmaktadır. Evlilikten memnuniyet yüzdeleri 2004 yılından 2007 'ye kadar azalma göstermekte ve cinsiyete göre sağlıklarından memnuniyet durumlarına bakıldığında yıllar itibarıyla erkeklerin kadınlardan daha fazla memnun oldukları görülmektedir.

Yaşam Memnuniyeti İstatistiklerine genel olarak baktığımızda cinsiyete göre genel mutluluk düzeyleri 2003 yılından 2007 yılına kadar giderek bir azalma göstermekte, bu durumda mutsuzluk yüzdesinde artışa neden olmaktadır.

Tablo 2. Genel Mutluluk Düzeyi 2003-2007

Genel mutluluk düzeyi, 2003-2007							%
		Yıllar					
		2003	2004	2005	2006	2007	
Toplam	Çok mutlu	12,0	9,3	9,1	8,8	8,7	
	Mutlu	47,6	48,7	48,5	49,1	51,5	
	Orta	33,2	29,8	29,5	30,3	28,8	
	Mutsuz	5,6	9,5	9,9	9,1	8,8	
	Çok mutsuz	1,7	2,6	2,9	2,8	2,2	
Kadın	Çok mutlu	11,6	10,2	10,3	9,9	9,8	
	Mutlu	49,4	51,3	50,2	50,5	52,3	
	Orta	32,2	27,6	28,1	28,5	27,3	
	Mutsuz	5,0	8,4	8,6	7,9	8,4	
	Çok mutsuz	1,8	2,5	2,8	3,1	2,2	
Erkek	Çok mutlu	12,4	8,4	8,0	7,6	7,6	
	Mutlu	45,7	46,1	46,8	47,6	50,6	
	Orta	34,1	32,0	30,9	32,1	30,3	
	Mutsuz	6,2	10,7	11,3	10,2	9,3	
	Çok mutsuz	1,5	2,7	3,0	2,5	2,2	

Kaynak: TÜİK, 2003–2007 Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Yapılan literatür çalışması sonucunda böyle bir çalışmanın yapılmadığı kanısına varıldığından, bu çalışmanın araştırmacılara yaşam memnuniyeti konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaçla da çalışmada ilk bölümünde geçmiş yıllarda yapılan anket sonuçları değerlendirilmiş ve 2007 yılı sonuçları ile karşılaştırmalara yer verilmiştir. Daha sonra uygulama kısmında kullanılmış olması nedeniyle diskriminant analizinin teorik çerçevesine de bu bölümde yer verilmiştir.

Çalışmanın uygulama bölümünde yaşam memnuniyetinin yaşanan yer ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği t-testleriyle analiz edilmiş, daha sonra ise bireylerin kamu hizmetlerinden memnuniyetinin de yaşanan yer ve cinsiyet açısından farklılık gösterip göstermediği ile bu memnuniyet düzeylerinin kır-kent ayrımı için diskriminant analizine başvurulmuştur. Bu amaçla 2007 Yaşam Memnuniyeti Anketi veri seti kullanılarak diskriminant analizi için bağımlı ve bağımsız değişken tanımları yapılarak istatistiksel bulgular yorumlanmaya çalışılmıştır. Sonuç bölümünde ise elde edilen bulgular kısaca özetlenmiştir.

2. DİSKRİMİNANT ANALİZİNİN TANIMI VE KULLANIM AMAÇLARI

Bir grup bağımsız değişkene dayanarak, bağımlı bir değişkenin değerlerini tahmin etmek için regresyon analizi kullanılabilir. Burada bağımlı ve bağımsız değişkenler eşit aralıklı veya oranlı ölçekli verilerden oluşur. Ancak eğitim, yaş, gelir durumu ve haftalık çalışma sürelerine dayanarak insanların hayatı heyecanlı, rutin veya sıkıcı bulup bulmadığını incelemek için regresyon analizinin kullanılması uygun olmaz. Çünkü bağımlı değişken ordinaldir. Örneğin tıpta birbirlerine yakın özellikler taşıyan A ve B gibi hastalıklar bulunduğunu varsayalım. Her hastalığın p özelliğine göre bir karakteristik yapısı vardır. Diskriminant analizi ile her hastalığın p değişkene göre diğer hastalıktan farklılığını ortaya koyan ve grup özelliklerini belirleyen fonksiyonlar geliştirmek mümkündür. Böylece yeni gözlenen (n+1). hastanın x gözlem vektörünün hangi grup özelliğini taşıdığını belirlemek diskriminant analizi ile yapılabilir (Akgül ve Çevik, 2003: 401).

Diskriminant analizi, bağımlı değişkenin kategorik bağımsız değişkenlerin ise metrik olduğu durumlarda ilişkileri tahmin etmeyi amaçlayan çok değişkenli istatistiksel tekniklerden biridir(Hair, Anderson, Tahtam, Black; 1998:244). Bu analiz, p değişkenin g grup için grupları belirleyen ve grupları birbirlerinden ayırmayı sağlayan, profil belirlemeye yarayan fonksiyonları bulmak amacıyla geliştirilmiştir. Hesaplanan bu fonksiyonlar daha sonra yeni gözlenen p özellikli birimlerin hata payı

minimum olacak şekilde hangi gruba atanması gerekeceğini kestirmek amacıyla kullanılırlar.

Diskriminant fonksiyonları grup sayısına bağlı olarak oluşturulmaktadır. Eğer grup sayısı iki ise tek bir diskriminant fonksiyonu bulunur. İki'den çok grup olması durumunda bulunacak diskriminant fonksiyonu sayısı; k grup sayısını, p değişken sayısını göstermek üzere $\min(k-1, p)$ tane olacaktır (Tatlidil, 2002:265). Dolayısıyla oluşturulan diskriminant fonksiyonlarının sayısına bağlı olarak diskriminant analizi ikili veya çoklu olmak üzere ikiye ayrılır. Yani; bağımlı değişkenin iki kategorili olması durumunda iki gruplu diskriminant analizine, ikiden fazla kategoriye sahip olması durumunda ise çoklu diskriminant analizine başvurulur.

Bu açıklamalara göre diskriminant analizinin iki temel görevi vardır. Bunlar:

- 1- Grupları birbirinden ayırmayı sağlayan fonksiyonları bulmak.
- 2- Hesaplanan fonksiyonlar aracılığı ile yeni gözlenen bir birimi sınıflama hatası minimum olacak biçimde g gruptan herhangi birine atamaktır (Özdamar, 2004:356).

Diskriminant analizinin kullanım amaçları şu şekilde maddeler halinde belirtilebilir (Kalaycı, 2005, s. 335):

- 1) Grup üyeliğini tahmin etmek.
- 2) Ayırma fonksiyonu yardımıyla verileri gruplara ayırmak.
- 3) Bağımsız değişkenlerin ortalamalarının gruplar arasındaki değişimini tespit etmek.
- 4) Bağımsız değişken(lerin) bağımlı değişkenin varyansını açıklayabilme gücünü ortaya koymak.
- 5) Gruplara ayırmada etkili olan ve olamayan değişkenleri belirlemek.
- 6) Verilerin doğru sınıflandırılmadığını test etmek.

2.1. Diskriminant Analizinin Varsayımları

Veri setlerine diskriminant analizi uygulanabilmesi için bu veri setlerinin bir takım varsayımları sağlıyor olması gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan analiz bize anlamlı sonuçlar vermez. Dolayısıyla analizi yaparken öncelikle varsayımların sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmeli, eğer varsayımlar sağlanıyorsa analize devam edilmeli, sağlanmıyorsa alternatif yöntemlere başvurulmalıdır. Diskriminant analiz aşağıdaki temel varsayımların sağlanmasını gerektirir.

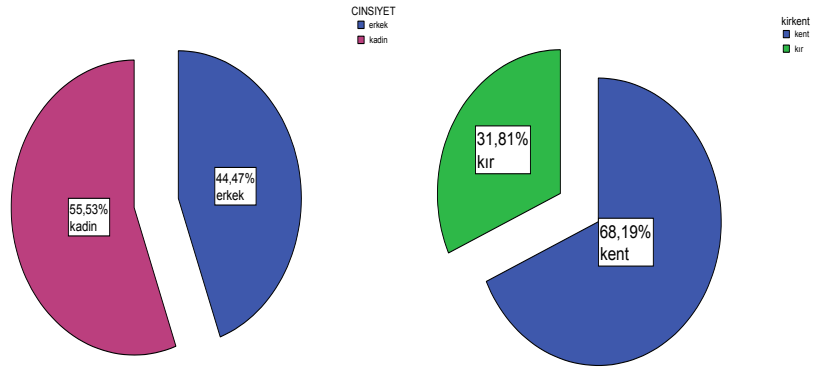
- a) Çok değişkenli Normal Dağılım
- b) Değişkenlerin homojen varyans ve kovaryanslara sahip olması

c) Değişkenler arasında çoklu bağımlılık bulunmamalı

Verilerin normal dağıldığı varsayımı altında, varyansların ve kovaryansların homojen olup olmaması durumuna göre diskriminant analizi farklı şekillerde uygulanmaktadır. Homojen varyans ve kovaryanslar durumunda doğrusal diskriminant analizi, aksi durumunda ise karesel diskriminant analizi kullanılır. Çok değişkenli normal dağılım varsayımının geçerli olmadığı durumlarda ise, diskriminant analizine alternatif olarak Lojistik regresyon analizinden yararlanılabilir (Tatlıdil, 2002: 274-275).

3. VERİ VE BULGULAR

Bu çalışmada TÜİK tarafından yapılan 2007 yılı Yaşam memnuniyeti araştırmasına ilişkin veriler kullanılmıştır. Araştırmada toplam 6442 adet veri ve 128 adet değişken ile çalışılmıştır. Araştırmanın profiline göz atılacak olursa anketi cevaplayanların %45'inin erkek %55'inin ise bayan olduğu söylenebilir. Araştırmadaki kır-kent yüzdelere bakıldığında ise cevaplayanların %68'inin kentlerde , %32'sinin ise kırsal kesimlerde yaşadığı görülmüştür. Bu sonuçlara ilişkin grafik aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.

Anket Sonuçlarının Cinsiyet ve Kır-Kent Ayrımı

Bu çalışmada amaç yaşam memnuniyetini değerlendirmek olduğundan ilk olarak bireylerin mutluluk ve memnuniyet sorularına vermiş oldukları cevapların gerek cinsiyet gerekse kır-kent ayrımına göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmış ve bu doğrultuda bağımsız iki örneklem t testine yer verilmiştir. Aşağıdaki Tablo 3 mutluluk ve memnuniyetin kır ve kente göre farklılığının test edildiği bağımsız iki örneklem t testi sonuçlarını göstermektedir. Sonuçlar incelendiğinde; sağlık, oturulan konut, hanehalkı geliri, akraba ilişkileri ve komşuluk ilişkilerinden memnuniyet derecelerinin

kır ve kentlerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği, evlilik, eğitim, oturlan semt ve arkadaşlık ilişkilerinden memnuniyet derecelerinin ise anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 3. Mutluluk ve Memnuniyetin Kır-Kente Göre Farklılığın Testi

<i>Değişkenler</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Ortalama Farklılık</i>
Sağlıktan Memnuniyet	-4,524	0,000	-0,114
Evlilikten Memnuniyet	-1,349	0,177	-0,025
Eğitimden Memnuniyet	1,248	0,212	0,040
Konuttan Memnuniyet	-4,573	0,000	-0,107
Semtten Memnuniyet	0,444	0,657	0,009
Hanehalkı Gelirinden Memnuniyet	-1,701	0,089	-0,048
Kişilerle ilişkilerden Memnuniyet	-2,122	0,034	-0,049
Akraba ilişkilerinden Memnuniyet	3,150	0,002	0,058
Arkadaş ilişkilerinden Memnuniyet	-0,124	0,901	-0,002
Komşuluk ilişkilerinden Memnuniyet	4,768	0,000	0,078

İkinci olarak aynı sorulara verilen cevapların cinsiyet açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiş ve Tablo 4'teki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 4. Mutluluk Ve Memnuniyetin Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi

<i>Değişkenler</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Ortalama Farklılık</i>
Sağlıktan Memnuniyet	-10,275	0,000	-0,241
Evlilikten Memnuniyet	-3,583	0,000	-0,062
Eğitimden Memnuniyet	-5,152	0,000	-0,147
Konuttan Memnuniyet	-2,205	0,028	-0,048
Semtten Memnuniyet	2,237	0,813	0,005
Hanehalkı Gelirinden Memnuniyet	4,443	0,000	0,117
Kişilerle ilişkilerden Memnuniyet	-3,518	0,000	-0,076
Akraba ilişkilerinden Memnuniyet	6,877	0,000	0,118
Arkadaş ilişkilerinden Memnuniyet	1,467	0,142	0,019
Komşuluk ilişkilerinden Memnuniyet	5,537	0,000	0,085

Tablo 4 incelendiğinde oturlan semtten ve arkadaşlık ilişkilerinden memnuniyet dışında tüm sorulara verilen cevapların cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. (p=0,000000)

Çalışmanın diğer bir amacı kamu hizmeti memnuniyetinin kır ve kent ayrımını ortaya koymak olduğundan kamu hizmetinden memnuniyet sorularına verilen cevapların kır-kent açısından farklılık gösterip göstermediği önce bağımsız iki örneklem t testi ile test edilmiş ve daha sonra ise grup üyelikleri diskriminant analizi tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda görüldüğü gibidir.

Tablo 5. Kamu Hizmetlerinden Memnuniyetin Kır- Kent Ayrımının Test Edilmesi

<i>Değişkenler</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Ortalama Farklılık</i>
Sağlık Hizmetleri	3,181	0,000	0,076
Asayiş Hizmetleri	9,332	0,000	0,186
Adli Hizmetler	0,173	0,863	0,008
Eğitim Hizmetleri	7,199	0,000	0,172
Kamu Hizmetleri	-4,616	0,000	-0,209

Tablo 5 incelendiğinde adli hizmetlerden memnuniyet haricinde diğer tüm kamu hizmetlerinden memnuniyet sorularına verilen cevapların kır ve kente göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği açıkça görülmektedir.

Son olarak kamu hizmetlerinden memnuniyetin kır ve kent grup üyeliklerinin analiz edilmesi amacıyla diskriminant analizine yer verilmiştir. Analizde bağımlı değişken olarak kır-kent (1,2) kullanılmıştır. Kamu hizmetlerinden memnuniyet bağımsız değişkeni ise sosyal güvenlik, sağlık, adli hizmetler, asayiş, kamu hizmetlerinden bilgi edinme ve belediye hizmetlerinden memnuniyet olmak üzere beş ayrı bağımsız değişken grubu kullanılarak analiz edilmiştir. Buna göre beş ayrı başlığa ilişkin bağımsız değişkenler aşağıdaki gibidir:

Sosyal Güvenlik Hizmetlerinden Memnuniyet

Kişilere kapsamında oldukları sosyal güvenlik kurumları ve sağlık kuruluşları ile ilgili olarak aşağıdaki konularda fikirleri sorulmuştur.

Bağlı bulunduğunuz sosyal güvenlik kuruluşu vasıtasıyla aldığımız sağlık hizmetlerinin kalitesinde sorun yaşıyor musunuz?

Bazı ilaç/tedavi masraflarının karşılanmasında sorun yaşıyor musunuz?

Sağlık harcamalarının geri ödenmesi ile ilgili işlemlerde sorun yaşıyor musunuz?

Emeklilik işlemlerinde sorun yaşıyor musunuz?

Emekli maaşlarının miktarı sizce yeterli mi?

Sosyal güvenlik kuruluşunda çalışan personelin davranışlarında sorun görüyor musunuz?

Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet

Muayene ve tahlil için randevu almakta sorun yaşıyor musunuz?

İlaç alımı ile ilgili işlemlerde sorun var mı?

Temizlik/hijyen konusunda sorun var mı?

Yapılan muayeneden memnun musunuz?

Yapılan tahlilleri yeterli buluyor musunuz?

Doktorların hastalara davranışında sorun var mı?

Hemşirelerin/hastabakıcıların hastalara davranışında sorun var mı?

Hastane doktorlarının özel muayenehanelerinin olmasında sorun görüyor musunuz?

İlaç fiyatlarında sorun görüyor musunuz?

Doktor ve sağlık personeli sayısını yeterli buluyor musunuz?

Muayene ve tahlil ücretlerini yüksek buluyor musunuz?

Genel Olarak Kamu Hizmetlerinden Memnuniyet

Genel olarak sağlık hizmetlerinden memnun musunuz?

Asayiş (güvenlik) hizmetlerinden memnun musunuz?

Adli hizmetlerden memnun musunuz?

Eğitim hizmetlerinden memnun musunuz?

Genel olarak kamu hizmetleri ile ilgili bilgi edinme işlemlerinden memnun musunuz?

Belediye Hizmetlerinden Memnuniyet

Çöp ve çevresel atık toplama hizmetinden

Kanalizasyon hizmetinden

Şebeke suyu hizmetlerinden

Toplu taşıma hizmetlerinden

Zabıta hizmetlerinden

Yol/kaldırım yapımı hizmetlerinden

Yeşil alanların miktarından

Hava kirliliği ile mücadeleden

Belediyenin sosyal hizmetlerinden
Belediyenin kültür faaliyetlerinden
Belediyenin sosyal yardımlarından
Belediyenin sağlık hizmetlerinden
Belediyenin imar/iskan/ruhsat işlemlerinden

Adli Hizmetler

2007 yılı içinde mahkemeye başvurunuz oldu mu?
Mahkemelerdeki işlemlerde sorun var mı?
Davaların karara bağlanma süresinde sorun var mı?
Yasaların herkese adil ve tarafsız uygulanmasında sorun var mı?
Avukatlık hizmetlerinin kalitesinde sorun var mı?

Asayiş Hizmetleri

Polis veya jandarma olaylara zamanında müdahale ediyor mu?
Polis veya jandarmanın vatandaşa davranışından memnun musunuz?
2007 yılında herhangi bir suçtan dolayı mağduriyet yaşadınız mı?

3.1. Diskriminant Analizi Sonuçları

Öncelikle verilere ilişkin kovaryans matrisinin homojenliğini test etmek amacıyla Box-M istatistiğine yer verilmiştir. Box-M istatistiği 2525,537 ve marjinal anlamlılık düzeyi (p) 0,0000 olduğundan kovaryansların homojen olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda karesel diskriminant analizinin yapılmasının daha doğru olacağı görülmüştür.

İkinci olarak bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusal bağlantı probleminin olup olmadığını kontrol etmek için değişkenler arasındaki korelasyonlara bakılmış ve korelasyonlar %70'ten düşük olduğu için böyle bir sorunun olmadığı görülmüştür.

Tablo 6'daki özdeğer istatistikleri ve kanonik korelasyonlar incelendiğinde analizdeki fonksiyon sayısının bir olduğu görülmektedir. Ayrıca kanonik korelasyon değeri de 0,65 olarak bulunmuştur.

Tablo 6. Özdeğer İstatistiği

Fonksiyon	Özdeğer	Varyans Yüzdesi	Kümülatif Yüzde %	Kanonik Korelasyon
1	0,631	100,0	100,0	0,65

Diskriminant analizi sonuçlarını değerlendirmek amacıyla aşağıdaki Wilk's Lambda değerlerini de kullanmak mümkündür. Tablo 7'den de görüldüğü gibi Wilk's Lambda değerinin marjinal anlamlılık düzeyi (p) 0,000 olduğundan oluşturulacak karesel diskriminant fonksiyonunun ayırıcı gücünün anlamlı olacağı sonucuna varılır.

Tablo 7. Wilks' Lambda İstatistiği

Fonksiyon Testi	Wilks' Lambda	Ki-Kare	sd	p
1	,622	205,89	13	,000

Aşağıdaki tabloda ayırma fonksiyonunda kullanılan bağımsız değişkenleri ve bu değişkenlerin katsayıları görülmektedir.

Tablo 8. Standart Kanonik Diskriminant Fonksiyonu Katsayıları

	Fonksiyon
	1
Adli	-,066
Eğitim	-,054
Kamu	-,062
Kanalizasyon	,269
Toplu taşıma	,235
Zabıta	-,112
Hava Kirliliği	,134
Kültür	,129
İmar	-,119
Randevu	,068
Mahkeme işlemleri	,118
Güvenlik	,894
Vatandaş	-,061

Gruplara ayırmada kullanılan bağımsız değişkenlerin ayırma fonksiyonu ile korelasyonlarını gösteren Tablo 9'da ise ayırma fonksiyonu ile en yüksek korelasyonun güvenlik değişkeni ile olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Yapı Matrisi

	Fonksiyon
	1
Güvenlik	,881
Kanalizasyon	,275
Hava kirliliği	,229
Toplu taşıma	,221
Kültür	,205
Vatandaş	-,131
Eğitim	-,077
Randevu	,064
Mahkeme işlemleri	,063
İmar	-,050
Zabita	,035
Adli	-,028
Kamu	-,018

Son olarak kır-kent ayrımının yapıldığı sınıflandırma tablosuna bakıldığında doğru sınıflandırma yüzdesinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bu da ayırmada kullanılan değişkenlerin doğru seçilmiş olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Tablo 10. Kır-Kent Sınıflandırma Tablosu
SINIFLANDIRMA TABLOSU

	KIRKENT	TAHMIN EDİLEN GRUP ÜYELİĞİ		TOPLAM
		KENT	KIR	
SAYI	KENT	4213	180	4393
	KIR	460	1589	2049
%	KENT	95,9	4,1	100,0
	KIR	22,4	77,6	100,0

a. Doğru sınıflama yüzdesi %90,1

Sınıflandırma tablosundan da görüldüğü gibi 6442 kişiyi 4393'ü kentlerde 2049'u ise kırsal kesimlerde yaşamaktadır. Kamusal hizmetlerden memnuniyet derecelerine göre yapılan kır-kent ayrımı sonucunda 180 kişi kentten kıra 460 kişi de kırdan kente ayrılmıştır. Bu sonuç da kullanılan değişkenler itibarıyla yapılan sınıflandırmanın oldukça başarılı olduğunu göstermektedir.

4. SONUÇ

Bu çalışmada t-testleri ve diskriminant analizi kullanımı ile 2007 yılı yaşam memnuniyeti anketi verileri kır ve kent ayrımını ortaya çıkaracak bir şekilde analiz edilmiştir. Anket sorularına verilen cevaplar sonucunda mutluluk ve memnuniyetin kır – kent ve cinsiyete göre farklılıkları t-testi ile analiz edilmiştir. Sağlık, oturlan konut, hanehalkı geliri akraba ilişkileri ve komşuluk ilişkilerinden memnuniyet derecelerinin kır ve kentlerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği; evlilik, eğitim, oturlan semt ve arkadaşlık ilişkilerinden memnuniyet derecelerinin ise anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca cinsiyete göre de memnuniyet durumunun genel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür.

Yaşam memnuniyetinin kapsamında bir diğer alt grup olan kamu hizmetlerinden memnuniyet durumu ise bağımsız örneklem t-testi uygulanarak yaşanan yerin kamu hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bu çıkan sonuç doğrultusunda diskriminant analizi uygulanarak kamu memnuniyetinin kır-kent ayrımına göre grup üyeliklerinin analizi yapılmıştır. Analizde bulunan 43 farklı türdeki bağımsız değişken kullanılarak kamu memnuniyetine olan etkisi diskriminant analizi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuca göre 13 adet bağımsız değişkenin etkisinin doğru sınıflandırma yüzdesi %90 olarak görülmektedir. Kır-kent ayrımını açıklayan değişkenlerin doğru olarak seçildiği sonucuna varılmaktadır.

KAYNAKLAR

- AKGÜL A.ÇEVİK O. (2003), *İstatistiksel Analiz Teknikleri*; Emek Ofset Ltd. Şti. Ankara
- HAİR F. J. ANDERSON E. R. TATHAM L. R. BLACK C. W. (1998) *Multivariate Data Analysis*, 5th Edition, Prentice Hall
- KALAYCI, Ş. (2005), *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Asil Yayın Dağ., Ankara
- ÖZDAMAR K. (2004) *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*, Kaan Kitabevi, Eskişehir
- TATLIDİL H.(1996), *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz*, Cem Web Ofset Ltd. Şti.,Ankara
- TÜİK, T. B. (2004). <http://www.die.gov.tr/yma/yma.htm>
- TÜİK. *İstatistiksel Tablolar*.
http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=41&ust_id=11
- World Database Of Happiness
http://worlddatabaseofhappiness.eur.nl/hap_cor/desc_hind.php?ind=1024